

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo||nis Episcopi Hal-||berstatten[sis] Homiliarum,
nunc sexto || maiori [pro] ante hac unquam dili||gentia
excusarum, || Pars ...**

praeter omnes omnium appendices, accesserunt iam recens homiliae
aliquot piæ, ante hoc tempus excusæ nusquam

Pars Aestivalis

Haimo <Altissiodorensis>

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1551

VD16 H 222

Notum uobis facio euangelium, quod 1. Co. 15

urn:nbn:de:hbz:466:1-39335

ri. Tales domum dei speluncam latronum faciunt, quia in eo quod spiritalia dona uendunt, abominabilem fructum faciunt. De quibus ait saluator: Qui nō intrat per ostiū in ouile ouium, sed ascendit aliunde, ille fur est & latro. Quod uero subiungit, [Et erat docens quotidie in templo,] hoc semper agit in ecclesia spiritaliter, quod tunc per semetipsum fecit corporaliter. Ipse enim in templo docet, cum exterius per prædicatores doctrinam format, & interius cor auditoris illustrat.

Ioh. 10.

DOMINICA XII. POST PENTECOSTEN, I. ad Corinthios XV.

FRatres, Notū uobis facio,] id est, ad memoriam uobis reduco [euangelium, quod prædicaui uobis, quod & accepistis, in quo & statis, per qd & saluamini.] Fuerat Apostolus apud Corinthios per annum unum & sex menses, prædicans illis euangelium, sed post eius discessum introierunt in eos pseudo apostoli, q negabāt Christum ex uirgine natum, passum, a mortuis suscitatum, negabant quoq; resurrectionem generalem futuram. Idcirco compulsus Apostolus, recapitulat que illos præsens docuerat. Vnde dicit: Notum uobis facio euangelium, quod accepistis siue suscepistis a me, uel acceptum habuistis, in quo & statis. In unaquaq; plebe fideli duo sunt populi, perfecti & imperfecti. Sed hic perfectos in fide alloquitur, iterum contra imperfectos subiungit:

Qua ratione prædicauerim uobis, si tenetis, nisi frustra credidistis.

Literatura huius uersiculi minus quiddā sensus uidetur habere in Latino, quia pulchrius sonat in

E E

Græco Notandumq; interrogatiue atq; increpative esse legendum. Igitur dicitur ita. Quid utilitatis accepistis in hoc, quod prædicaui uobis, si modo decepti a pseudo apostolis, aliter sustinetis, nisi quia frustra siue inaniter credidistis in hoc, quod a fide recessistis? Dicit ergo. Qua ratione siue qua utilitate prædicauerim uobis uerbum fidei, si tenetis: subauditur, modo aliter quam tunc audistis, nisi quia frustra credidistis? An hanc me prædicante adepti estis fidem superfluum & non ueram? Non est ita, quia uera uos docui, non falsa, ueramq; fidem & credulitatem. Ergo qua ratione prædicaui uobis, nisi quod frustra credidistis ignoro. Frustra credidit, qui ab ipsa fide postmodum recedit. Iam in sequentibus exponit quid prædicauerit.

Tradidi enim uobis in primis id est, in exordio meæ prædicationis, [quod & accepisti.] subauditur, a Christo.

quoniam **Christus mortuus est pro peccatis nostris** secundum scripturas. [Scripturas ueteris testamenti memorat, quæ futuram Christi passionem cecinerunt. Dicit enim Isaias: Sicut ovis ad occisionem ducetur, & sicut agnus non aperiet os suum. [& quia sepultus est,] subauditur, secundum scripturas. Dabit, inquit propheta, impios Iudeos pro sepultura, & diuitem pro morte sua. & iterum: Erit, inquit, sepulchrū eius gloriosum. Mortuum enim, nulli dubium est, sepultum esse. & quia surrexit tertia die secundum scripturas.] e quibus est, **uiuificabit nos post duos dies, in die tertia suscitabit nos.** [& quia uisus ē Cephas.] **Cephas Syrum est & Hebræū, Petrus Græcum &**

Isa. 53.

Ibidem

Isa. 11.

Osee. 6.

Latinum Licet certum locum nō definiant euangelistæ ubi apparuerit ei, tamen credendum est quia apparuit. [& post hæc undecim.] octaua uidelicet die resurrectionis suæ, quando cum alijs erat Thomas. Deinde uisus est plusquam quingentis fratribus simul, id est, credentibus. Hoc quoque uerum est, licet euangelistæ non commemorent, ex quibus multi manent in corpore [usq; adhuc.] sabauditur: quos, si uultis, interrogare potestis: quidam autem dormierunt, id est, mortui sunt. Quod ideo dicit, quia facilius poterunt suscitari a Christo de somno mortis, quam quis a socio suo de somno lectuli.

Deinde uisus est Iacobo, qui spopoderat in cœna, nō se manducaturū aut bibiturū, donec uideret Christum a mortuis suscitaturū. [deinde apostolis omnibus.] Et in monte ubi constituerat eos ire, & qñ cœlos petijt. Nouissime autem omnium tanquam abortiuo, uisus est & mihi. Abortiuus est, qui sine legitimo tempore nascendi nascitur, extra tempus uidelicet congruum, aut antequam debeat nasci, aut postea. Iulius Cæsar fuit abortiuus, qui post legitimū tempus cum cæsarie natus est, sec̄to matris utero. Sic & Apostolus abortiuus quodāmodo extitit, q̄a post tempus natus est in Christo, q̄a non ab illo uocatus est, cū adhuc esset in carne, sed cum iam in dexteram patris esset collocatus. Vel abortiuus, quia sicut de uita abortiui desperatur, sic & de uita Pauli desperabatur a fidelibus, quando eos persequabatur: qui antiq̄ perpetuam incurrisset mortem, nisi ei a Christo fuisset subuentum. Visus est autem ei de cœlo

post non paruum tempus ascensionis suæ, quan-
 do cæcatus est in uia dum pergeret Damascum, et
 Actu. 9. postea oranti in templo. Ego enim sum mi-
 nimus apostolorum.] Causa humilitatis hoc di-
 cit, sicut & Matthæus, qui uocat se publicanū. Vel
 Mar. 9. etiam minimus tempore & uocatione, quia ulti-
 mus est uocatus. Maximus autem labore, digni-
 tate & operatione, sicut ipse in sequentibus dicit:
 Abundantius siquidem illis omnibus laboraui.

Gratia autem dei sum id quod sum.

id est, quod apostolus sum & prædicator euange-
 lii, totum est dei gratia. Et gratia eius in me ua-
 cua non fuit.] Per liberum arbitrium cooperatus
 est gratiæ dei. ipsa tamen gratia præuenit illum ut
 uellet, & subsecuta est, ut posset implere quod uo-
 lebat. & hoc, quia uoluntatem suam iunxit uolun-
 tati dei, ideoque dignus est remuneratione.

SERMO ALIUS SVPER
 eandem epistolę ad Corin-
 thios lectionem.

Fratres, Notum uobis facio euangeliū, quod
 prædicari uobis, quod & accepistis, in quo &
 stis, per quod & saluamini.] Cum notū fa-
 cere proprie sit, quod antea incognitum erat, que-
 ritur, quomodo dicat Apostolus se notum face-
 re euangelium Corinthijs, cum utique illi non
 credidissent, nisi antea cognitum habuissent. Ad
 quod dicendum, quia Corinthij uerbum quod
 acceperant, a falsis apostolis decepti, magna ex
 parte obliuioni tradiderant, indigebant iterum
 ab Apostolo cognitionem illius audire, quod per

negligentiam perdiderant. Deniq; quod primum cognouissent, suis uerbis apit eū adiūgit: [Quod & accepistis,] id est, dignū ad audiendum duxistis. [In quo & statis,] id est, si tenetis quod accepistis, state in uirtutibus & recta ceruice aduersus inimicū dimicaturi. [Per quod & saluamini.] Quia non est aliud nomen sub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri, & non est in alio aliquo salus. [Qua ratione prædicauerim uobis, si tenetis, nisi frustra credidistis.] Ac si diceret: Si non tenetis quod accepistis, frustra credidistis, id est, sine causa & in uacuum, si quod acquisistis, per negligentiam perdidistis. [Tradidi enim uobis in primis, quod & accepi,] Quod in exordio tradiderat Paulus Corinthijs, hoc uniuersalis ecclesia confitetur & credit. Ac si diceret Apostolus: Ex quo uobis in primordio prædicaui, tradidi uobis mysterium resurrectionis. [Quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas.] Hæc omnia a prophetis prædicta esse nemo qui scripturas legit, dubitat. Et ne putares Apostoli dicta esse, & non dei, autoritate scripturarum, quod dicit, confirmat: [quia Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas, & quia sepultus est, & quia resurrexit tertia die secundum scripturas.] Quod autem mortuus sit pro peccatis nostris, sic habetur scriptum in Isaia: Ipse autem uulneratus est propter peccata nostra. Et iterum: Propter scelus populi mei percussit eum. De resurrectione autem legitur in Osee. *Viuificabit nos post duos dies, in die tertia suscitabit nos.* Et quoniam inter Corinthios plurimi erant, qui carnis resurre-

Isa. 53.

Ibidem

Osc. 8.

EE iij.

ctionem non credebant, multis uerbis Apostolus
eam commendat domini exemplo, ut nostram fu-
turam credamus. Vnde ipse alibi dicit: Si autem
1. Cor. 15 prædicatur quod Christus resurrexit a mortuis,
quomodo quidam in uobis dicunt, quod resur-
rectio mortuorum non est? Si enim resurrectio
mortuorum non est, neque Christus resurrexit.
Si autem Christus non resurrexit, inanis est fides
uestra, inanis est & prædicatio nostra. [Et quia
uisus est Cepha, Id est, Petro. Cephas Syriace, La-
tine dicitur Petrus. Apparuit autem ei, quãdo sic-
ut dicit euangelium, duo reuertentes ex discipulis
de Emaus castello, inuenerunt undecim & eos qui
Luc. 24 cum ipsis erant, congregatos, dicentes quod surre-
xit a mortuis, sicut dicit Iohannes: Cum esset sero
Ioh. 20. die illo una sabbatorum, &c. [Deinde uisus est
plusquam quingentis fratribus simul, ex quibus
multi manent usque adhuc, quidam autem dor-
mierunt. Hæc enim apparitio quomodo facta sit,
non declaratur in euangelio. Aliæ enim appariti-
ones ab Apostolo describuntur, nisi forte etiam di-
Luc. 24. camus, eum plusquam quingentis fratribus simul
apparuisse, quando ascendens in cælum, eduxit
Actu. 1. eos foras in Berhaniam. & eleuatis manibus, fere-
Ibid. batur in cælum, quando non ipsum in terra, sed in
aere uiderunt. Vnde Lucas euangelista dicit: Appa-
ruit eis per dies quadraginta. Et iterum: Quia ui-
sus est per dies multos his, qui simul ascenderant
cum eo de Galilæa in Hierusalẽ, qui usque nunc sunt
testes eius ad plebem. Quod autem dicit, Quidam au-
tem dormierunt, pulchre sanctorum dormitionẽ
appellat: quia non est tam facile de somno, quam
mortui resurgent incorrupti. [Deinde uisus est Ia-

cobo. Iacobo Alphæi seorsum apparuit. Tradūt enim quia dicente domino in ultima cœna, quam cum discipulis peregit, Desiderio desideravi hoc pascha manducare uobiscum: & Non bibam de hoc genimine uitis &c. Iacocus testatus est se non manducaturum neq; bibiturum, donec uideret Christum resurgētem. Cuius uotis dñs annuens, eo die quo resurrexit a mortuis, seorsum apparuit. Deinde apostolis omnibus, scilicet quando recumbētib⁹ undecim discipulis, apparuit eis, & exprobrauit incredulitatem illorum. [Nouissime autem omnium tanquam abortiuo] &c. Paulus a postolus non sibi dominum apparuisse dicit, quia non eum p̄sens in carne docuit: sed post ascensionem in caelos, persequenti ecclesiam dominus apparuit, ei in uia dicens: Saule Saule, quid me persequeris? [Ego sum minimus apostolotum.] Impleuit uere iste sententiam dom̄ni, dicentis: Qui uoluerit inter uos maior fieri, sit uester minister. [Qui non sum dignus uocari apostolus.] Frequenter p̄terita tempora ad memoriam reducuntur, non quod tales esse desiderant, quales prius fuerunt, sed quales per gratiam sunt effecti, inter diuina munera humiles perseverant. Quem enim non extolleret, usque ad tertij cæli secreta raptum fuisse, ubi audiuit arcana uerba quæ non licet homini loqui? Quē etiā non eleua ret, uerbo solo demones eiecisse, & tactu solo corporis infirmitates curasse: sed in: er om̄ia considerans, qualis ex se fuerit, & qualis p̄ gratiā dei fact⁹ sit, in humilitatis custodia crescebat. [Gratia autem dei sum id quod sum.] Quicqd operabatur, & q; passiones

Luc. 22.

Actu. 9.

Marc. 10

Phili. 4.

sustinebat pro dño, nō sibi imputabat, sed deo, sic ut ipse dicit: *E surire & sitire, omnia iustinare possum in eo q̄ me cōfortat.* [Et gratia eius in me uacua nō fuit.] Gratia dei in eo uacua nō fuit, quem nec tribulatio, nec angustia, nec fames ab officio prædicationis retrahere potuit. Sed frequenter in carcerem missus, sollicitudinem gerebat ecclesiæ. Propter quod ipse dicit: [Plus omnibus laboravi, non solum ego, sed gratia dei mecum.] Quapropter considerare debemus, ut gratia dei quam per baptismum percepimus, & in quibusdam donis post baptismum excreuimus, id est, perseueremus, ne gratia dei in nobis uacua sit, hoc est, ignaua ne torpeamus pigritia, ut de spe futuræ uitæ requiei securi, ualeamus cum eo dicere: Scio cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum seruare in illum diem iustus iudex.

2. Tim. 1.

DOMINICA XII. POST PENTECOSTEN, Lucae XVIII.

In illo tempore dixit Iesus ad quosdam, qui in se confidebant tanquam iusti, & aspernabantur cæteros, parabolam istam: Duo homines ascenderunt in templum. Et reliqua.

IN multis locis sacra scriptura, quantum uirtus humilitatis hominibus p-